

УДК 631.15:338.433

Т.С.Гайдучок, аспірант

Державна агроекологічна академія України, м.Житомир

**РЕФОРМОВАНИМ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИМ
ПІДПРИЄМСТВАМ - НОВИЙ РИНОК
ВІТЧИЗНЯНОЇ ТЕХНІКИ**

Аграрні перетворення, що проводяться на селі згідно з Указом Президента України від 3 грудня 1999 року №1529 "Про невідкладні заходи щодо прискорення реформування аграрного сектора економіки" об'єктивно призводить до зменшення розмірів сільськогосподарських підприємств, а це в свою чергу, веде до збільшення загальної потреби в сільськогосподарській техніці. Однією з головних перешкод на шляху реформування виробничих відносин на селі, проведення земельної реформи, на наш погляд, є не тільки недостатня забезпеченість сільгосптоваровиробників власною сільськогосподарською технікою, але відсутність в них впевненості, що необхідні механізовані роботи на їх замовлення будуть виконані в певні строки та з високою якістю.

Ситуація, що склалася нині в агропромисловому комплексі України з використанням технічного потенціалу викликає надзвичайну тривогу [1,2]. Останнім часом ця проблема настільки ускладнилася, що стала однією з визначальних у подальшому розвитку сільськогосподарського виробництва [2]. У результаті нестачі обігових коштів, фінансової скрути господарства всіх форм власності не мають можливості своєчасно оновити свій технічний потенціал. Рівень зносу машинно-тракторного парку досяг 75-80%, а коефіцієнт його технічної готовності знизився в середньому до 0,60. Практично не оновлюється ремонтно-експлуатаційна база всього АПК.

З погляду на стабілізацію та нарощування обсягів виробництва сільськогосподарської продукції Департамент науково-технічної політики працює над вирішенням комплексу питань, пов'язаних з оновленням матеріально-технічної бази. У той же час необхідно продовжувати розпочаті роботи з технічного переоснащення сільськогосподарського виробництва.

Ринок сільськогосподарської техніки як і весь агропромисловий комплекс характеризується нині негативними тенденціями. Проведений аналіз забезпечення аграрних підприємств Житомирщини сільськогосподарською технікою показав, що наявність її в 2000 р. порівняно з минулими роками зменшилася, проте збільшилася кількість справної техніки, що в свою чергу сприяло тому, що до роботи техніка готова більш ніж на 60%.

Останнім часом спостерігається стабільна тенденція значного падіння випуску вітчизняних машин і матеріально-технічного забезпечення села. Внаслідок звуження або повної втрати ринків збуту заводи сільськогосподарського машинобудування змушені скорочувати і навіть зупинити виробництво, в останні роки випуск тракторів, комбайнів та інших сільськогосподарських машин зменшився в десятки, ато і сотні разів (табл.).

Виробництво тракторів і сільськогосподарських машин в Україні, шт.

Найменування с.-г. техніки	Роки			1998 р. в % до 1990 р.
	1990	1995	1998	
Трактори	106221	10386	3248	3,1
Тракторні плуги	106221	10386	3248	3,1
Тракторні сівалки	57066	1505	740	1,3
Машини для внесення добрив	13850	148	336	2,4
Кукурудозбиральні комбайни	5452	138	11	0,2
Рядкові жнивирки	58830	1043	837	1,4
Бурякозбиральні машини	8600	362	66	0,8

Такий стан негативно впливає на технічне забезпечення сільськогосподарського виробництва. Темпи оновлення машинно-тракторного парку скоротилися у 10-30 разів, він морально і фізично застарів. Згідно з діючими

технічними нормами експлуатації, середній строк використання більшості тракторів, збиральних комбайнів та інших машин становить 7-10 років. У даний час середній термін використання сільськогосподарської техніки становить більше восьми років. Цьому сприяла також зростаюча вартість машин і порушення паритету цін на сільськогосподарську продукцію.

Кабінетом Міністрів України розроблена і затверджена на перспективу "Програма виробництва технологічних комплексів машин і обладнання для агропромислового комплексу на 1998-2005 роки", але темпи створення і виробництва нової сільськогосподарської техніки майже втричі відстають від намічених цією Програмою. На наш погляд, причина цього - недостатнє державне фінансування та порушення кооперування з промисловими підприємствами країн СНД.

Таке становище досить вдало використовують іноземні фірми, які пропонують Україні сучасну і надзвичайно дорогую сільськогосподарську техніку. Окремо взяте господарство не зможе її купувати і це незавжди вигідно. Хоча практика і свідчить, що техніка зарубіжних фірм значно надійніша і продуктивніша, але дорожча вітчизняної і не вписується в наші вітчизняні технології виробництва сільськогосподарської продукції. Це стосується передусім, зерно- і бурякозбиральних машин, які розкидають солому і гичку по полю, що призводить до втрати врожаю.

З метою покращення становища на ринку вітчизняної техніки кошти слід направляти на розбудову і розвиток вітчизняного машинобудування, оскільки наша країна має потужний металургійний та інший промисловий потенціал. Це дасть можливість забезпечити виробництво надійної конкурентоспроможної техніки для потреб села на власних заводах.

Одним із шляхів поновлення машинно-тракторного парку та підтримки ремонтно-експлуатаційної бази аграрного сектору є створення машинно-технологічних станцій (МТС). Доцільно також відмітити, що на початок нинішнього року в країні вже діяло 940 МТС і механізованих загонів різних форм власності. Це в переважній більшості механізовані заgonи по збиранню врожаю сільськогосподарських культур.

Бібліографічний список: 1. Гайдуцький П.І., Лобас М.Г. Відродження МТС. Організація машинно-технологічних станцій в ринкових умовах. - К., 1997 - 508с.
2. Савченко В. Основні напрямки технічної політики на поточному етапі // Техніка АПК. - №10.- 2000.-С.6.